

**ПОЛЬСЬКО-
УКРАЇНСЬКІ МОВНІ
ПАСТКИ.
ВІД СМІШНОГО ДО
СУМНОГО.**

Павлюк Олексій Петрович,
Phd, асистент кафедри української мови ВДПУ
ім.М.Коцюбинського

Вступ

Метою нашого обговорення я визначив розгляд чинників, що негативно впливають на ефективність вивчення польської мови в нашому українськомовному середовищі, будуть представлені характерні приклади мовних пасток, у які потрапляють українці, а також буде запропонована *форма* запобігання цим негативним тенденціям спрямована на підвищення ефективності навчального процесу.

1. Легкість вивчення мови завдяки подібності або чому українець здатний швидко опанувати польську мову.

Інтеркомпрехенція - феномен вгадування значення слів і структури споріднених мов, здатність швидко розуміти мови, тісно пов'язані з рідною мовою учнів

2. Труднощі в результаті подібності мов або чому розумію, а сказати не можу

- ▣ **ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ** – взаємодія мовних систем при двомовності, яка виникає під час мовних контактів, індивідуального засвоєння нерідної мови; є відхиленням від норми й системи іншої мови під впливом рідної.
- ▣ **ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ** - процес, за якого з однієї мови виникає дві або більше мов. Говорячи різними варіантами однієї мови, люди внаслідок поступового розходження цих варіантів з часом стають важко розуміти одні одних, і ці варіанти починають сприйматися як різні мови.

3. Погрішності в польській мові українців

3.1. 1. Помилки, які перешкоджають або спотворюють спілкування

- ▣ **Oni bardzo mi lubią i uważają.* zam. *Oni mnie bardzo lubią i szanują* (ros. *уважають* – pol. *szanować*).
- ▣ **Sumuję za tobą.* zam. *Tęsknię za tobą* (ukr. *сумувати* – pol. *tęsknić*).
- ▣ **Będę wydatnym aktorem.* zam. *Będę wybitnym aktorem* (ukr. *видатний* – pol. *czołowy, wybitny*).

3.1. 1. Помилки, які перешкоджають або спотворюють спілкування

- ▣ **Otrzymaliśmy dobre spogady na całe życie.* (pol. wspomnienie – ukr. спогад)
- ▣ **basznia Eifela* (pol. wieża – ros. башня)
- ▣ **mieszkanie z wszystkimi udobstwami* (pol. wygoda – ros. удобство)
- ▣ **Konkretnego marszrutu nie wybrałem.* (pol. trasa, szlak – ukr. i ros. маршрут)

3.1. 1. Помилки, які перешкоджають або спотворюють спілкування

- ▣ **Smoki nie atakowali, oni po prostu lecieli.*
- ▣ **Fizyka, chemia – nie podobali mi się oni.*
- ▣ **Bardzo fajnymi miastami oni są.*
- ▣ **Przymierzysz cztery jednakowe koszulki? Ale oni różniły się kolorem.*
- ▣ **Możemy dowiedzieć się o cenach i porównywać ich.*
- ▣ **Mieć marzenia, a jeszcze przykładać wszystkie siły, żeby wypełnić ich.*
- ▣ **Byli tam duże złote drzwi. Kiedy otworzyłam ich (...)*
- ▣ **Jego włosy się kłębią. Próbuje wyprostować ich.*

3.1. 1. Помилки, які перешкоджають або спотворюють спілкування

- ▣ **Kiedy byłem dzieckiem, chciał być (...)*
- ▣ **(...) ale byłam szczęśliwa, że zobaczyła go przez chwilę.*
- ▣ **Coś ty?! Zakochała się w pięknego nieznajomego?*
- ▣ **Zazwyczaj (ja) chodziła do biblioteki.*
- ▣ **Zdecydowała (ja) zjeść tutaj.*
- ▣ **Nie mogli (wy) nam wczoraj pomóc?*
- ▣ **Zrobili (my).*

3.1. 1. Помилки, які перешкоджають або спотворюють спілкування

- ▣ **(ja) nie może,*
- ▣ **jest pewna*
- ▣ **Ludzi patrzy.*
- ▣ **Wszyscy mały wygląd najszczęśliwszych ludzi.*
- ▣ **Oni jadły psów.*
- ▣ **Oni mi powiedziały.*
- ▣ **Rodzice zaplanowały.*
- ▣ **Te trzydzieści minut trwali dwie godziny.*
- ▣ **Nastąpili taki czasy.*
- ▣ **Jeżeli by my cały czas pracowali i uczyły się, wtedy zmarliby bardzo szybko i nie odczuwali sukcesu.*

3.1. 1. Помилки, які перешкоджають або спотворюють спілкування

- **Gdybym była brzydka pogoda, zostalibyśmy w domu.*
- **Gdybyś nie była brzydka pogoda, nie zostalibyśmy w domu.*
- **Gdybym one nie sprzątały, miałyby okropny bałagan.*

3.2. 2 . ПОМИЛКИ, ЩО НЕ ЗАВАЖАЮТЬ СПІЛКУВАННЮ

3.2.1. Помилки, які вказують на походження

- ▣ **Mnie trzeba iść.* ukr. Мені потрібно йти.
- ▣ **Kim chcemy pracować.* ukr. Ким ми хочемо працювати.
- ▣ **stworzone ludźmi.* ukr. створені людьми
- ▣ **U mnie bardzo wielu przyjaciółów.*
- ▣ **Co jeszcze u nas jest.*
- ▣ **robić coś jakimś*
- ▣ **zrobić tę podróż niezapomnianą*
- ▣ **Robią moje życie absolutnie innym.*
- ▣ **wybór tylko za tobą*
- ▣ **wybór za państwem*

3.2.1. Помилки, які вказують на походження

- ▣ **Polska to kraj, gdzie ja studiuję.*
- ▣ **Kiedy ja byłem (...), ja poznałem nowych ludzi.*
- ▣ **Kiedy ja byłem smutnym...*
- ▣ **Ja mogę nazywać ten kraj swoim drugim domem.*
- ▣ **Z polakamy ja koleguję się.*

3.2.1. Помилки, які вказують на ПОХОДЖЕННЯ

- ▣ **Nam potrzebny odpoczynek.*
 - ▣ **Ta historia o tym, że...*
 - ▣ **Myślę, że ten film warty obejrzenia.*
 - ▣ **E-book podobny do tabletu.*
 - ▣ **W Illustratorze rysować łatwiej i szybciej.*
 - ▣ **W sklepach drogo coś kupować.*
 - ▣ **Z tym związana jego obecna praca, czyli...*
 - ▣ **Najlepsze w oprogramowaniu rysunków i zdjęć kombinować te dwa programy.*
 - ▣ **Życ i pracować w Polsce bardzo przyjemno.*
-
- ▣ **Im było tak ciekawo rozmawiać.*
 - ▣ **Jeżeli jest ciekawo, to polecam.*
 - ▣ **To wszystko było mi ciekawie.*
 - ▣ **Stało mi interesujące, co się wydarzy.*
 - ▣ **Było nam interesujące.*
 - ▣ **Im stało ciężko żyć.*

3.2.1. Помилки, які вказують на походження

- ▣ **Jechać na Ukrainu.*
- ▣ **Mam miłego kotku.*
- ▣ **Oddał duszu.*
- ▣ **Monika lubi pić zieloną herbatę.*
- ▣ **Swoją pracę trzeba szanować.*
- ▣ **Każdy program ma swoją specjalizację.*
- ▣ **Kocham swoją matkę.*
- ▣ **Grał w piłkę nożną.*
- ▣ **Zobaczyłem wielką różnicę.*
- ▣ **Zobaczyć Wenecję.*

3.2.1. Помилки, які вказують на походження

- ▣ **To jest teraz w modie.*
- ▣ **w jednakowej miare*
- ▣ **Rozmawialiśmy o Barbarie.*
- ▣ **Uczy się w szkole.*
- ▣ **O swoje matke.*

- ▣ **Student, jeśli myślisz, że potrafisz*
- ▣ **Droga sąsiadka! *Droga Magda! *Droga Kasia!*
- ▣ **Kochana koleżanka!*
- ▣ **Pani Ewelina!*

3.2.2. Помилки, які можуть викликати негативну реакцію у поляка

- **kelnery, *fryzjery, *autory, *aktory, *kuriery, *animatory, *profesory, *Tatary, *pracownicy, *współpracownicy, *Angliki, *Kozaky, *Polaki, *Chińczycy, *Europejczyki, *kosmity, *emeryty, *poety, *klienty, *prezydenty, *turysty, *kolegi, *mężczyzny, *Francuzy*

3.3. ПОМИЛКИ постійного характеру

- ▣ **Zobaczyli zwierząt.*
- ▣ **zaprosić koleg i koleżanek*
- ▣ **Uczą małych dzieci.*
- ▣ **Mam takich dziewczyn.*
- ▣ **malować kotków*
- ▣ **Jeszcze Basia lubi mężczyzn z długimi włosami, a Wojtek kobiet.*
- ▣ **Wychowała nas nie tylko jako sioster, no i przyjaciółek.*
- ▣ **Zaczęłam więcej kochać psów.*

3.3. ПОМИЛКИ постійного характеру

- **блэды рэакцыі часовнікў:** *znaleźć lepszego życia
- *używać najlepsze funkcje
- *Poprosi go o pomocy.
- *Nie żałuję o tym.
- **блэды рэакцыі rzeczownikў:**
- *propozycje wykonanie
- *z powodu braku umiejętności
- **блэды рэакцыі gerundiў:** *tonizacja skórę
- *dla wyrobienia kartę stałego pobytu
- **блэды рэакцыі przymiotnikў:**
- * Język polski jest prosty dla zrozumienia.
- *On jest starszy za nią 6 lat.
- **блэды рэакцыі przysłówkў:**
- *za dużo ludzie
- **блэды рэакцыі zaimkў:**
- * Poznasz coś nowe o swoim kierunku.
- **блэды рэакцыі przyimkў:**
- *w ten czas
- *w pierwsze dwa miesiący

4. ЯК НАВЧАТИ?

- ▣ Комунікативний підхід підкреслює важливість усіх навичок і всі вони знаходяться на одному рівні одночасно.
- ▣ Треба пам'ятати, що для українців письмо - найважча навичка (для вираження думки необхідна правильна побудова речень, навички текстотворення) а розмови в офіційних ситуаціях, ще й вимагають значної формальної дисципліни.

4. ПІДСУМОК

- ▣ Однорідні україномовні групи мають навчатися польської мови як іноземної за іншою схемою, ніж різнорідні та іншомовні, неслов'янські групи. Відповіддю на їхні конкретні потреби є:
 - модифікація навчання, що повністю використовує подібність M1 і M2 (міжкомплексне навчання),
 - усвідомлення учнями існування реальних і потенційних мовних пасток в результаті конвергенції M1 і M2 (навчання контрастне).